

Spis treści

Uwagi wstępne	5
-------------------------	---

Rozdział I

Diabły. Lucyfer i jego współtowarzysze	13
1. Wizerunek diabła	17
2. Szkic do portretu „robotniczego” diabła	23
3. Diabły a ludzka rzeczywistość	28
4. Środki obronne	42

Rozdział II

Górnicy a duch podziemia	47
1. Pochodzenie skarbników	52
2. Wizerunek skarbnika	54
3. Działalność skarbnika — przestrzeń i czas	61
4. Skarbnicy a górnicze załogi	66
5. Środki ocaronne	87

Rozdział III

„Gdy rozum śpi, budzą się potwory”. Rzec o zmo- rach	92
1. Kto zostaje zmorą	92
2. „Zmora wychodzi z człowieka”	96
3. Wizerunek zmory	100
4. Działalność zmory — czas i przestrzeń	103
5. Jak zmora atakuje	104
6. Kogo zmora atakuje	109
7. Obrona przed zmorą	112

Rozdział IV

Utopce — wodne demony 127

1. Pochodzenie utopców 129

2. Jak powstają utopce 131

3. Wizerunek utopców 147

4. Działalność utopców — czas i przestrzeń 150

5. Utopce a ludzka rzeczywistość 157

6. Obrona przed utopcami 162

Rozdział V

Zjawy, widziadła, straszydła 173

1. „Wizerunek” strachów 175

2. Czas „kiej straszyło” 176

3. Przestrzeń 177

4. Strachy a ludzka rzeczywistość 178

5. Środki ochronne 186

Rozdział VI

Czarownice i ludzie o „urocznych oczach” 188

1. Czarownice 189

2. „Ludzie ze złymi ślypiami. Uroczone oczy” 193

3. Odpędzanie uroków 200

Rozdział VII

Z „tamtego świata” do „tego świata” 205

1. Brzemienna a tradycyjne zagrożenia 209

2. Zagrożenia związane z okresem porodu 220

3. Pierwsze chwile życia 223

4. Pierwsze tygodnie życia. Czas uroków i demonów 225

5. Chrzest 226

6. Czas stopniowego ograniczania zagrożeń 228

Rozdział VIII

W realiach „tego świata” — dojrzałość biologiczna i społeczna 232

1. Między oświadczeniami a zapowiedziami 235

2. Od „polterabend” do wesela 240

Rozdział IX

Z „tego świata” do „tamtego świata”	247
1. „Trza sie brać na tamtyn świat” — zapowiedzi śmierci	248
2. Zrywanie więzów z „tym światem”	258
3. We wrotach między „tym” i „tamtym światem”	263
4. Wykluczenie z „tego świata” i wejście do „tamtego świata”	270
5. Perygrynacje zmarłych po „tamtym świecie”	271
 Uwagi końcowe	 275
Bibliografia	277
Słowniczek wyrazów gwarowych	285